

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenišli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Italijanske priprave za vojsko z Avstrijo.

Da se pripravlja Italija na krvavi ples z našo državo, je znana stvar, ki je seveda nikdar ne bodo priznali vodilni politiki. — Oboroženje Italije nam to dokazuje. Pred vsem namerava Italija izpremeniti topničarske polke, ki jih ima zdaj 48. Vsak polk ima 2 brigadi s 4 baterijami po 6 topov. Sedanjih 48 polkov bodo obdržali, a vsak polk bo imel 2 brigadi po tri in tretjo brigado z dvema baterijama po 6 topov. — Topničarstvo bodo preobnavili v petih letih. Ob italijansko-avstrijski meji bodo zgradili ob reki Tagliamento mnogo trdnjav.

Italijani pravijo, da bo avstrijska armada ob Soči in pri Beljaku vsled nove železnice hitro zbrana v premeči in da so zato potrebne nove utrdbe v Belaški dolini, pri Forni Avoltri, pri Čedadu, med Verono in Ospedalettom in pri Manžanu.

Za izboljšanje zastarelih utrdb pri Veroni bodo izdali 150.000 lir. Ob cesti v Ponalu pri Porto di Legni so zgradili novo utrdbo. Nadalje bodo Italijani popravili in prenapredili stare utrdbe.

Zlasti močne in popolnoma moderne utrdbe so pa zgradili ob tirolski in koroški meji.

Da Avstrija ne drži križem rok, je tudi znana stvar. Razložek je seveda ta, da so Italijanom vse avstrijske vojne priprave natančno znane, nam pa laške ne. Drugod, kakor na Nemškem, grade utrdbe vojaki sami pod strogim nadzorstvom častnikov. Pri nas pa grade strateško važne predore in mostove ter železnice — laški podjetniki z laškimi delavci, med katerimi je tudi mnogo laških častnikov. In tako je mogoče, da se je vžgal novi most čez Sočo pri Solkanu ob belem dnevu, ker se je vnela dinamična patrona, ki so jo skrivaj djali med zidovje italijanski delavci, častniki, kakor se z vse gotovostjo trdi. Če bi ne bili še pravečasno opazili požara, bi bil šel most rakom žvižgal in z njim 200 tisoč kron, kolikor je stal. Nova železnica

bi pa bila šest do sedem tednov pozneje etvorjena.

V tržaškem „Stabilimentu tecnicu“ se grade malone vse avstrijske vojne ladje in delavci so večinoma iz dežele polente in pomaranč. Gotovo so tudi med njimi italijanski častniki, ki potem poročajo, kakšne so nove avstrijske bojne ladje. Da, prišlo je tako daleč, da vodstvo „Stabilimenta“ načeloma neče sprejeti slovanskih tehnikov, ampak le iredentiste.

Kakoda mornariška uprava to trpi, nam je neumljivo!

Zanimiv občni zbor „Dramatičnega društva“.

V soboto zvečer se je v tukajšnjem „Narednem domu“ vršil občni zbor „Dramatičnega društva“ ob navadni pičli udeležbi. Navzočih je bilo okolu 20 članov in nečlanov. Predsedoval je gospod Karol vitez Bleiweis-Trsteniški. Želel je, da bi bila žurnalistika bolj dobrohotna napram slovenskemu gledališču.

Tajnik gospod dr. Novak je poročal med drugim, da je izostala podpora deželnega zbora.

Izvrševanje kulturne naloge gledališča je le v toliko omogočeno, v kolikor to dopušča finančni položaj. Kakor hitro se jame ravnavati v finančnem položaju majati, mora stopiti vsaj začasno v ospredje trgovsko-podjetniška tendenca gledališča ter je treba v prvi vrsti kovati dohodke iz gledališča ter v kolikor ti dopuščajo, upoštevati prvotno nalogo gledališča. Letos smo bili po večini podjetniki.

Treba je poslušati — pravi tajnik — kaj in kdo vse govori in razpravlja o slovenskem gledališču, s katere in kakšne strani se dajejo vsak trenutek prijazni nasveti, ki kažejo večkrat sicer najivnost, a se iz njih da sklepati, da smatrajo gledališče za faktor, s kojim je treba računati. Popoldanske predstave so priča za to, da se priprostejši sleji redno vabijo v muzin hram (kjer se jim popoldne nudijo slabo pripravljene in površno igrane predstave. Ur.) in kjer z veseljem sledijo domači govorci (ki se govori jako pokvarjeno. Ur.). Isto kažejo tudi večerne dramske ali operne predstave, kojih obisk je od leta do leta večji in ki nam od leta do leta kaže, kako slabo in neprimerne je naše gledališče zidano.

Stvar prihodnjega časa bode, da se z vso silo potrkna na pristojnem mestu, da se vendar že napravi gledališče v stavbnem oziru pristopno širšim masam.

Dramatična literatura slovenska je napredovala. Brezsrčni in nerazodni ljudje so oni, ki skušajo s svojimi kritikami že v kali zadušiti našo domačo dramsko literaturo. Naloga gledališča je, isto pospeševati. Letošnja sezona donesla je tri slovenske novitete: „Martin Krpan“ (Govekar), „Brat Sokol“ (Milčinski) in „Testament“ (Klas). Slovenske izvirne igre so dosegle vsakokrat tudi velik finančni uspeh. Predstavljalo se je sedem slovenskih dram, šest slovanskih, dalje dva koncerta z dvema spevoigrama. Skupaj tedaj 35 raznih iger, med temi 16 novitet v slovenskem in dve novitet v ruskem jeziku, torej skupaj 18 novitet. V primeri s sezono 1903/4 smo imeli letos eno noviteto več, nego lani.

Oper ali operet se je predstavljalo 11, med temi nove: 1 opereta „Dijak prosjak“, 2 novi operi: „Hugenoti“ in „Mignon“ ter 8 repriz (3 slovenske). V primeri s sezono 1903/04 smo imeli letos 3 novitete manj nego lani. Vseh predstav skupaj je bilo letos 94, torej v primeri z lanskim letom manj 3. Manjše število predstav se je letos doseglo radi tega, ker je gledališče zavarovano samo za gotovo število predstav in to skupno za slovenske in nemške predstave. Angaževanih moči je bilo pri drami 27 članov, pri operi 8 članov, dalje 29 članov zbora ter 12 stativov.

Izobrazba domačih moči je pereče vprašanje, ki se samo z dobrimi sveti ne bo nikdar rešilo. Dokler bo število predstav v našem gledališču tako omejeno in dokler se ne bo moglo ponuditi večji množini dobrih igralcev pri nas primerne plače, toliko časa je vsaka rešitev tega vprašanja nemogoča. Odbor je tudi v pretekli sezoni obračal vso svojo pozornost onim članom, od katerih je v igralskem oziru moči pričakovati uspeha. Z obžalovanjem moram poudarjati, da smo glede števila predstav in pa paritete napram nemškemu gledališču še vedno po mačehovski prezirani. Vse zadevne peticije in prošnje, ki smo jih pošiljali sedaj mirujočemu deželnemu zboru, so se nam vrstile s stereotipno opazko, da se za toliko časa, dokler deželni zbor ne začne poslovati, ne dá v tem oziru nič ukreniti. V sezoni bi morala biti slovenska predstava vsak drugi dan, ker znaša slovenska večina v Ljubljani 85 %, dočim znaša nemška manjšina komaj 15 %. Tako razdelitvi drugo dnevni predstav se Nemci in vodstvo nemškega gledališča tudi

ne bodo mogli nadalje ustavljati, kakor hitro bode prišlo to vrašanje v deželni zbor na dnevni red. (G tajnik ne računa z liberalno zvezo z Nemci, po kateri so slovenski liberalci dolžni varovati nemško posest.

Občinstvo je s svojim mnogoštevilnim obiskom in pritirjevanjem pokazalo priznanje. Na nezadovoljnost posameznika pa se ne moremo ozirati.

Blagajnik g. Rozman je poročal:

Pretekla gled. sezona bila je med vsemi dosedanjimi najboljša, kajti vsaka izmed 94 predstav je imela povprek 219.25 dnevne prebitka.

Končni finančni efekt je sicer zaostal za lanskim, to pa zaradi tega, ker je letos odpadla deželna podpora v znesku 12.000 K; ta izpadek je sicer deloma nadomestila brezplačno prepustitev lož, za katere smo poprej deželi plačevali po 6600 K, a končna diferenca med tema dvema svotama je vendar še znašala 5400 K; to je v prvi vrsti zavrnil boljši obisk gledališkega društva, s katerimi je seglo dram. društvu krepke pod rame, oddalo nam je 1653 K, in pa volila v znesku 1500 K, ako bi bil le jeden teh dohodkov izostal, bil bi deficit neizogiben.

Računski zaključek izkazuje skupnega denarnega prometa 210.415 K 30 vin., ki se razdeli na posamezne naslove tako-le: Prejeto je bilo: Blag. prebitek lanske sezone 996.59, subvencija mesta 26.000.—, gled. društvo 1653.—, članarina 394.—, lože in abonement 10.748 K 44 vin., dnevni dohodki predstav 40.271 K 25 v., zavarovalnina 301.69, volila 1500.—, razno 442.68 in prebajalni dohodki 22.900 K, vkup torej 105.207 K 65 vin.

Izplačalo se je pa: Na plačah osobju 44.597 K 83 v., pouk 586.—, dnevni stroški predstav 22.464 K 91 v., repertoar 4106.33, dekoracije 27.—, garderoba 1809 K 85 v., zavarovalnina, davek in obresti 1822.66, rekviziti 31.80, dolgovi 832.—, razno 4461 K 80 v., v blagajnici koncem sezone je ostalo 1567.89, prebajalnih izdatkov je bilo 22.900 K, skup torej 105.207 K 65 vin. In naslednjih računov omeniti je le, da se je pri monterju odpisalo 3192 K 56 v., pokojninski zaklad se je pa zvišal za 265.70 ter znaša zdaj 2302 K 40 v.

Potrebščina za prihodno sezono bi znašala: Za opero 18.000 K, dramo 21.500 K, zbor 7500 K, repertoar 4.500 K, garderobo 1800 K, zavar. davek in obresti 1200 K, dolgovi 808 K, razno 4500 K, vkup torej 59.808 K. Pokritje bi znašalo: Prebitek pretekle sezone 1567 K, subvencija mesta

LISTEK.

Gregorčič — Strossmayerju.

„Gorica“ pribečuje novo pesem Simona Gregorčiča „O smrti velikega vladike Jos. J. Strossmayerja“.

Zakaj Ti moral si umreti,
božanski blagovestnik nam?
Ti večno moral bi živeti,
na vek nenadomestnik nam!
Zakaj ti, neizprosnna smrt,
slepó od kraja vse pobiraš,
in črni svoj mrtvaški prt
čez blage vse in zlè raztiraš,
zakaj? . . . Zanesi njim ti vsaj,
ki treba nam jih vekomaj!
Zakaj v temné pogrezaš grobe
možé, ki polni so vrlin,
kot one, ki so polni zlobe,
noben ne diči blag jih čin?
Mar hčeš ti vse uničiti,
kar svet bi moglo dičiti?
Izruj plevé!, zatri osat,
a pusti rasti sadež zlat,

ki zemljo bo pomlajal,
pomlajal in prerajal,
za rodóm rod naslajal.
O smrt, pošast ledena ti,
kje ti srcé, kje so oči?
Oči ti ní, srcá ti ní!
Brezčutna, si vsa koščena,
brezčutna, neizprosná žena!
Zobé brezmesne nam kažóč,
vsem rogaš se, vsevničujoč,
od rojstva strašna nam grozilka,
vseugonobljalka, vseomorilka!
In tudi zdaj
slaviš ponosno zmago slavo,
ker strla si božansko glavo,
češ, da si jo za vekomaj.
A nisi je! — Živí še moč,
ki grobna ne požré je noč;
to vzorov svetlih je spomin,
ki v narc d jih je zasejal,
spomin kreposti in vrlin,
ki v vek nam bodo vzgled svetál.
Njegovi zlati to so čini,
ki v čast in rast so domovini;
teh ne končaš, zlorada smrt,
teh blag spomin ne bo zatrt.

Telo umoriš pač, smrt mu tí,
a v delih mož na vek živí.
Ko ti pa zadnje bitje stréš,
tí, vseomorilka, tudi umreš;
a On nesmrten, polen slave
smrt tvojo gledal bo z višave!
S. Gregorčič.

Pismo iz Dalmacije.

Zader, 6. aprila.

Hrvaški katoliški akademiki imajo na Dunaju katoliško društvo „Hrvatska“; v Zagrebu pa akademiško Marijino kongregacijo; nimajo pa doslej še svojega lista. Hrvaška „Straža“ daje v svoji prilogi nekaj prostora dijaškim spisom; tudi dunajska „Zora“ prinaša hrvaške članke. Zdaj pa se pričinja javno razpravljati vprašanje, ali naj se ustanovi poseben list za katoliške hrvaške akademike. V „Danu“ se priporoča taka ustanovitev.

Splitsko „Jedinstvo“ je pričelo silno surovo polemiko proti škofu Nakiću zavoljo njegovega letošnjega postnega pastirskega lista. Škof govori v njem tudi o slabem

tisku. „Jedinstva“ ni prav nič niti omenjal; toda to, kar je zapisal škof o slabem tisku, je „Jedinstvo“ tako zbudilo, da sedaj rohni na vse pretege.

Vprašanje o pristopu dalmatinskih zadrug k ljubljanski zadrugi zvezi se še vedno razpravlja. V zadrugištvu zelo večji in delavni ravnatelj prve oljarske zadruge v Povljah na Braču, J. Vrsalović, naravnost priporoča pristop in natančno opisuje prednosti, ki jih s tem zadruge pridobé; zlasti se mu to zdi važno za nedonarne zadruge. Njegov članek v tem smislu je prinesla te dni „Hrvatska kruna“.

Zelo zanimiv gospodarsko-prometni načrt za Dalmacijo je sestavil bivši železniški direktor, inženir Jožef vitez pl. Wenuš, kako naj bi se zvezala avstrijska državna polovica z Zadrom in ga izdal v nemško pisani knjižici, ki se dobi v zalogi V. Braunmüllerja na Dunaju. Dozdaj imamo tako zvezo iz Gruža pri Dubrovniku preko Mostara, Sarajeva v Bosanski Brod in odtam čez Hrvaško v našo državno polovico. Taka zveza je manj nego nič. Tako velik ovinek se sploh ne more imenovati zveza. Po suhem

26.000 K, gledal. društvo 1200 K, članarina 350 K, lože in abonement 9290 K, dnevni dohodki predstav 18.000 K, razno 950 K, vkup torej 57.357 K. Ako to pokrije primerjamo s potrebščino, kaže se nam 2451 K nepokrite potrebe in prva ter najvažnejša naloga novega odbora bo gotovo ta, da najde pota in sredstva, da se ta znatni primanjkljaj paralizuje. Zato se naj v prihodnji sezoni poleg dobrih oper uprizore vsaj tri dobre operete; ker pri nas dobra opereta napolni tudi šestkrat gledališče, med tem, ko še tako imenitna opera pri tretji repizi, ako jo sploh doživi, že komaj pokrije dnevne stroške.

Obe poročili sta bili soglasno sprejeti. Nato se je razvila jako zanimiva debata. G. Malovrh protestira z vso odločnostjo, da se njemu očita „najjavnost“. To leti nanj, ker si je on prvi dovolil dati odboru nekaj nasvetov. (Gosp. Malovrh naj le pogleda v „Slovenca“ pa bo videl, kolikokrat je že „Slovenec“ dal odboru nekaj prav pametnih navodil. Ured.) Od l. 1889, odkar je on pri „Narodu“, ni bilo leta, da bi odbor ne prišel v konflikt z gledališkimi poročevalci. Tako so odstopili od „Naroda“ gledališke kritike Noll, Bežek, Štritof, katerega je dr. Supan hotel celo klofutati, Hoffmeister, Bele, Gangl, dr. Oblak, končno je Govekar kot dramatični tajnik sam pisal kritike, kot kritik v lastni režiji, dalje Goj. Krek, Golar itd. Končno je tudi govornik padel v nemilost. Odbor je prerahločen. Pri nas se hoče, naj bi se tako hvalilo, da je človeka pred javnostjo sram. Prizna, da so bile „Narodove“ kritike v drugi polovici sezone vodene, pisane pač tako, kakor se piše, če se je človeku že vse pristudilo. Ponujali smo že odboru, naj kar sam kritike piše! Opozarja se vedno na finančne težave. Ta pesem se že gode 16 let! Nemški ravnatelj ima slabše obiskano gledališče in ima manj podpor in vendar še zasluži. Nemški ravnatelj je izdal za gaže 39.000 kron, dramatično društvo pa 44.559 kron. To je fakt, ki vpliva!

Tajnik dr. Novak se brani proti očitaniu, da bi mislil z „najjavnostjo“ na g. Malovrha. Ne bo preiskaval vzroka, da so se „Narodove“ kritike iz polne hvale prevrgle nakrat v najstrožje grajo, a dotični pasus ni meril na „Narod“. G. dr. Novak tolaži g. Malovrha s tem, da je mislil na „Slovenca“.

(G. dr. Novak naj nam ne zameri, da mu že na tem mestu obljubimo, da dobi od nas še krepkejši odgovor nego od g. Malovrha in da bo naposled najjavnost običala pri — njegovem slavnem in delavnem tajnistvu! Ur.)

G. Govekar pravi, da poročilo g. dr. Novaka ni odborovo poročilo, ker g. dr. Novak poročila tudi ni sam sestavil, ampak, da muga je on v nekaterih točkah pomagal sestavljati. Gorečim besedam za slovensko dramo pritrjuje, želi le, da bi slovenski časopisi jo bolj uvaževali. On je proti temu, da bi se kritiki jemala s voboda, hvaležen je, da časopisje toliko piše o gledališču, bolje je, da piše, nego da bi gledališče ignoriralo. S samimi slavospevi ne bomo dosegli dovršenosti. Hvala žurnalistiki, da pride na pomoč odbornikom, od katerih si igralci čisto ne puste nič povedati. Kritike „Slovenskega Naroda“ so bile v prvi polovici sezone silno dobrohotne, dokler se ni nekaj zgodilo. (Klici:

bi bila edino pametna zveza Ljubljana-Novomesto-Ogulin-Otočac-Zader. Te pa ne puste v Pešti. Naša avstrijska vlada ima pač čisto tudi Mažare v svoji oblasti. Ako bi z vso silo zahtevala tako zvezo, in ako bi zraven tudi pomagala vojna uprava, bi šlo. Cim bolj se oproste Hrvatje mažarskega vpliva, tem preje bi se mogla doseči ta železnica, ki gre izključno po hrvaškem ozemlju. Za pravaško misel je nujno potrebna; za Dalmacijo tudi in država sama jo ravno sedaj, ko se pripravlja Italija na boj za Adrijo, nujno potrebuje. Kje se bode pa spravilo potrebno vojaštvo na jadransko obrežje, če nimamo železniških zvez. Pri ti priliki in na ta način bi se rešila tudi na Kranjskem tako krvavo potrebna zveza Belekrajine s širšim svetom.

Wenuš je iznašel nekaj drugega. Njegov načrt sloni na takozvanem t r a j e k t n e m tiru. Železnica bi šla po ladijah črez morje. Takih trajektnih železnic imamo več. Na Skotskem gre iz Firth of Forth do Firth of Tay; tam je že 50 let stara. Tudi črez veliki in mali Belt vodi železna cesta po ladjah. Ladje morajo biti široke; vožnja preko njih je zelo prijetna, tudi v viharju enakomerna. V novejšem času imamo take železnice na vodi iz Italije v Sicilijo in na potu iz Berlina v Kopenhagen.

Jadransko morje je silno pripravno za

Kaj?) Hvala Bogu, da se je zgodilo. Le naprej svobodna kritika! Govornik predlaga, naj bi se danes razpravljalo tudi o tem kako pomnožiti penzijski fond, ker le tako bomo dobili več domačega naraščaja, tako pa dobivamo k gledališču vedno več tujcev. Ne misli se na bodočnost, gleda se samo na to, kako se pretrine od sezone do sezone. Tujci nam na odru grde mrcvarijo slovenski jezik. Penzijski fond bo tvoril podlago našim domačim igralcem in igralkam.

G. dr. Zbašnjik opozarja na Januschovskega kritike o nemškem gledališču. „Laibacher Zeitung“, gre roko v roko s podjetjem. Odločno je proti temu, da bi se opereta še bolj gojila.

G. Malovrh protestira, da se mu podtikajo osebni nameni. Kolikokrat je bil razžaljen, a se ni maščeval, ker se je na list oziral Januschovski je časih „vraže hudoben“!

Pri nas o kritiki ni govora. Vedno bi merali le hvaliti.

G. Govekar obžaluje, da ni sedaj več kritik o slov. gledališču v „Laibacher Zeitung“. Novincev nimamo, ker jih ne plačamo, kakor za celo sezono časih plačujemo tujce, ki so brez talenta, le da ima lep obraz, ali lep „šnurbart“.

G. Gustav Pirc želi vzgojevalne kritike. Orkester je pri nas skoro nedotakljiv. Tudi Čehom in Hrvatom nedestaje dobrih igralcev. O gledaliških deskah pravi govornik: „To je svet, ki pokvari vsakega, ki je na njih, ali pa ki ima z njimi opraviti“. (Klic: „Nismo vedeli, da ste tako pokvarjeni!“) Postavite za ravnatelja gledališča moža, ki bo imel dovolj skušenj, da bo strog in resen, ni pa treba, da bi bil dramaturg ali režiser! (Klic: „Zandar naj bo!“) Dokler ne pride dovolj strogosti nad igralno osebje, ne bo nič. Govorilo se je proti Čehom, a Slovenci so glede reda najslabši.

Dr. Novak se še enkrat razjezi na kritiko, ki „svoje lastne otroke požira“. Govekar pluje v lastno skledo. Inspiriral ali pa pisal je kritike v list, ki za nas ni merodajen — v „Slovenca“.

Govekar protestira proti Novakovim napadom. On piše kritike le v „Slovenca“. Nekateri hočejo, da bi bile povsod dobre kritike, če so tudi predstave škandaločno slabe. Kritike v „Slovenca“ je menda pisal gimnazijski profesor, ki o tem vsaj toliko razume, kakor dr. Novak ali on.

G. Pirc interperira, če res nekateri odborniki zastoj hodijo v gledališče. Predsednik g. dr. Bleiweis izjavi, da to ni res.

G. Rozman pravi, da g. Malovrh glede nemškega ravnatelja nima prav. Nemški ravnatelj dobiva toliko podpore, da nihče ne ve, koliko. Pri nas je pa tako, da je odličnjak odstopil od „Dramatičnega društva“.

Dr. Bleiweis meni, naj bi „Dramatično društvo“ obstajalo le kot podporno društvo, upravo gledališča naj bi pa prevzel konsorcij, obstoječ iz zastopnikov deželnege odbora in obč. sveta. Soglasno se sprejme zahvala delavnemu g. blagajniku. Predsednik naznani glede operete, da se je odbor zopet pogajal z g. Polakovo, a ta stavi prevelike zahteve, kakor tudi g. Lier., ki hoče, da se angažira tudi njegova žena.

G. dr. Windischer pravi, da so sedaj lože bile polovične. Cena sedežev v prvih vrstah naj bi se zvišala. „Denarni položaj je pri nas tak, da marsikomu ni vse-

tako delo. Vse polno je otokov; vrh tega je morje brez ledu in ima le majhno plimo in oseko. Železnica naj bi se odločila od državne železniške istrske proge pri Lupoglavi, od tam šla do morja pri Fianoni; v 20 minutah bi se dosegel otok Cres; mimo glavnega mesta naj bi šla železnica do skrajne južne točke na tem otoku; od tam na Pag (na morju se potrebuje k večjemu ena ura pota); Pag naj bi se zvezal z mestom z Dalmacijo. Od Lupoglave do Zadra bi bilo 205 km; vožnja bi trajala k večjemu 6 ur. — Stroške preračunava Wenuš na 26 milijonov kron. Nadaljevala naj bi se od Zadra preko Kistanja v Sibenik in preko Knina v Sinj; vrh tega naj bi se zvezala otoka Brač in Hvar z Dubrovnikom.

Že Petermann pravi o Dalmaciji, da je med solnčnimi deželami v prvi vrsti. Morsko obrežje je bujno razvito; njegova lepota presega v marsičem najlepša francoska in laška obrežna mesta. Poljedelska produkcija v Dalmaciji se more čudovito razviti. K temu naj pomaga železnica, ki naj tudi privabi nebroj bogatih tujcev.

Prav! Toda o samih načrtih Dalmacija ne more živeti. Treba je res kaj storiti in sicer kmalu, ker sedanja prometna sredstva služijo le v to, da se ubogo ljudstvo trumoma izseljuje.

eno, poleg katerega sedi.“ Loža v II. nadstropju velja 35 gld. To je smešno! Gosp. Pirc predlaga, naj se še enkrat odbor „Dram. društva“ obrne do dež. odbora, da lože v II. nadstropju odpravi in napravi namesto njih sedeže.

G. dr. Zbašnjik izjavi, da ne more biti več v odboru in odide.

Pri depolnilnih velitvah v intendanco so bili zopet izvoljeni gg.: Janko Bleiweis vitez Trsteniški, Fran Govekar, dr. Fran Novak in dr. Zbašnjik.

Predsednik se zahvali za zanimivo debato in zaključi občni zbor. Da g. Govekarjevega predloga o penzijskem fondu ni dal niti v razpravo, se pri naših razmerah razume samo ob sebi.

Rusko-japonska vojska.

Ruska blokada?

„Lokalanzeiger“ poroča iz Tokia, da vidijo Japonci v približevanju ruskega brodovja največjo nevarnost za japonski pomorski dovoz. Sedijo, da se Rusi ne bodo spustili v boj, predno ne bodo združili svojega brodovja. Isti list poroča iz Londona, da v ondotnih pomorskih krogih zagotavljajo, da se Roždestvenski ne bo spustil v bitko, ampak bo blokiral japonske otoke. Rusi morejo od Anambaskih otokov zelo uspešno izvrševati blokado in zajeti Japoncem ves dovoz živeža in vojnih potrebščin, ki prihajajo od zapada. S tem bi zadali angleški pomorski trgovini občutljivejšo rano, ko Japonci, ki se pretrgali dovoz v Vladivostok. Glavni živež Japoncev je riž, ki ga dobivajo iz Birme in Jave. Ko bi bil pretrgan dovoz riža le za en mesec, bi postalo to za Japonce usodnejše, ko najhujši poraz na suhem.

Reuterjev urad poroča 15. t. m. iz Honkonga: Tu se glasi, da se je rusko brodovje razdelilo v dve diviziji, od katerih ena je pri otokih Anambas, druga pri Javi. Parnik „Povna“, ki je sinoči došel sem, je bil ustavljen med Saigonom in Singapurom ter preiskan, nakar je dobil povelje, pluti dalje. Sem prihaja mnogo ladij iz Durbana in Cardiffa, ki čakajo na povelje. Premija za vojno zavarovalnino ladij, ki so namenjene na Japonsko, znaša en odstotek. To vpliva na trgovino.

Hvala o Roždestvenskem.

„Novoje Vremja“ piše 11. t. m.: Včeraj smo občudovali odločnost, danes pa spretnost Roždestvenskega, kako je brez izgub plul skozi pomorske ceste vzhodnega Indijskega oceana. V teh cestah je bilo pričakovati japonskega napada; vse se vprašuje, zakaj se to ni zgodilo. Očividno zato, ker so japonske ogledniške ladje izgubile sled za Roždestvenskim. Z drugimi besedami: Roždestvenski je znal izogniti se in svoje gibanje prikriti celo časnikarskim poročevalcem brezjavnih uradov. To odstranjenje prve nevarnosti je mojstrski čin, ki nam vzbuja upanja na nadaljne uspehe. Tu povdarjajo okolnost, da se je prvič pokazalo, da so bili Japonci nezadostno obveščeni. Niso verjeli in pričakovali, da bo Roždestvenski prodiral brez Nebogatova.

Novo rusko brodovje se bliža?

London, 15. aprila. „Reuterjev urad“ poroča danes iz Singapura: Parnik črte Peninsular and Oriental Line „Marmara“ je 4. t. m. videl 4 do 5 ruskih vojnih ladij, ki so plule proti Sundskemu prelivu, pri 108¹ južne širine in 92⁰ vzhodne dolžine. (Morda je bil to le oddelek brodovja Roždestvenskega. Ur.)

Japonci in Roždestvenski.

Rimski list „Corriere della Sera“ poroča iz Tokia: Tu ne verujejo, da bi se Roždestvenski sedaj po tako dolgi poti spustil v bitko, predno se ni odpočil v kaki bazi in se združil z ostalim brodovjem. Ko bi se morebiti ustavil v lukii Saigon, bi se zgodilo isto, kakor v Čemulpu na Koreji ob pričetku vojske. Teda sodijo, da Francoska ne bo rušila nevtralosti. Japonci so pripravljeni. Rusko gibanje skrbno zasledujejo in presenečenje ni možno. Japonsko brodovje zavzema gotove strategične postojanke. Tudi ladje v Port Arturu so pripravljene na boj.

Peterburg, 14. aprila. „Ruskoje Slovo“ poroča iz Singapura: Sem došle ladje poročajo, da brodovje Roždestvenskega celokupno plove proti Honkongu.

London, 14. aprila. „Times“ poroča iz Peterburga: Tu pričakuje vsako uro poročil o pomorski bitki, ki se bo najbrže vršila blizu Formoze. Rusko brodovje je pojačeno.

Tokio, 15. aprila. Potrjuje se, da vlada na Formozi ni dovolila ustaviti prometa neki parobrodni družbi, ki je z ozirom na bližanje ruskega brodovja prosila za dovoljenje, ustaviti promet med Formozo in Japonsko. Vlada je izjavila, da je skrb še prezgodnja.

London, 15. aprila. Iz Amoy-a poroča danes opoldne „Central News“: Doselej ni došlo še nobenega poročila, kje je se-

daj rusko baltičsko brodovje. Gotovo je, da Roždestvenski še ni vdril v Formosko cesto. Pomorščaki, ki vedo za vsako točko na celi obali, menijo, da hoče priti ruski admiral na eno točko na Ribiških otokih. Ako se mu posreči doseči te otoke, bo imel tu ugodno bazo, da zadnjikrat izpopolni svoje zaloge premoga ter se pripravi za bitko. Sodijo, da bi bili Japonci voljni tukaj sprejeti bitko, ker bi od tukaj lahko spravili poškodovane ladje v lastne luke v popravo.

Hamburg, 16. aprila. „Hamburger Nachrichten“ poročajo iz Singapura: Rus. brodovje so videli včeraj v kanalu Zašik (ki leži na jugovzhodni strani Formoze. Ur.). Tukajšnji pristaniški urad je dobil od nekega premogovnega parnika poročilo, da se nekaj japonskih vojnih ladij nahaja pri Ribiških otokih (ki pa leže na zahodni strani Formoze. Ur.)

London, 16. aprila. „Standard“ poroča iz Honkonga: O bivanju Togovega brodovja tu ni popolnoma nič znanega. Pred tremi ali štirimi tedni je bilo videti nekaj japonskih ladij pri Singapuru. A se niso vrnile. Nekaj japonskih ladij, ki jih je bilo opaziti zadnje dni, so le male križarke, ki so vršile ogleduško službo. Ko plovejo mimo drugih ladij, ne dajo signalov, izogibajo se trgovskih črt ter vozijo ponoči brez luči. Vsled tega se je Japoncem posrečilo, popolnoma skriti gibanje svojega brodovja. Celo voditelji kitajskih džunk, ki vozijo ob celi obali Južnokitajskega morja semtertja in bi lahko dobro vedeli, se li nahajajo tu japonske ladje, vendar ne morejo dati pojasnil, akoravno so jim obljubljene velike nagrade. Na angleški pomorski postaji v Honkongu menijo, da se je admiral Togo skril v Formoski kanal.

Tokio, 16. aprila. Pomorske oblasti so naznanile, da so v obrambenih zonah, ki obsegajo Ribiške otoke, otok Okinava v otočju Liukiu in otok Ošima ter višino pri Osumi, stopila v veljavo običajna določila za plovbo.

London, 14. aprila. Iz Sangaja poročajo: Eskadra Roždestvenskega ne bo mogla neovirano pluti skozi Formosko cesto, ker Japonci - trogo stražijo. Na Ribiških otokih se napravili Japonci postajo za torpede in mine. En japonski minonosiec je došel v Kelung, kitajske džunke s preoblečenimi Japonci na krovu patrolirajo neprenehoma v Formoski cesti. Boje se, da morda polagajo mine.

Kako so pluli Rusi? — Bodoča pomorska bitka.

London, 16. aprila. Brodovje Roždestvenskega je plulo v filipinskih vodah le pešala. Neka ameriška trgovska ladja je srečala 120 milj zahodno od otoka Mindoro rusko križarko tipa „Aurera“.

Pariz, 16. aprila. Iz Peterburga poročajo: Ladje Roždestvenskega so baje zopet združene. Skozi Sundske otočje so plule v treh oddelkih. To tolmačijo v ruskih pomorskih krogih kot znamenje slabosti Japoncev, ki si niso upali napasti. V tem mnenju so tem bolj potrjeni, ko je pet japonskih križark 8. aprila plule mimo ruskega brodovja, ne da bi ga bili napadli. Japonci so bili torej spretno prevarjeni ter so bili uverjeni, da je celo rusko brodovje združeno. Tu pričakujejo spopada obeh brodovij koncem tega tedna in sicer že v japonskih vodah. Ob istem času bo združeno tretje brodovje pod admiralom Nebogatovom pri Sundskih otokih. Za slučaj, da bo brodovje Roždestvenskega poraženo v boju z Japonci, se bo admiral Nebogatov z ostanki tega brodovja združil in iznova nastopil proti Japoncem. Ako bo pa zmagal Roždestvenski, bo admiral Nebogatov z največjo silo zasledoval poražene Japonce.

Peterburg, 16. aprila. Cele bitka, ki bi jo izgubil Roždestvenski, bi zelo izpremenila položaj — piše „Nov Vremja“, ako bi se mu posrečilo potopiti le 2—3 japonske oklopnice. Japonci nimajo rezervnega brodovja in ne morejo graditi nobenih novih velikih ladij. Rusija pa more napraviti hitro dve novi oklopnici, ki bi, odposlani v Kitajsko vodo, takoj zagotovili rusko premoč na morju. Japonska armada bi potem prišla v brezupno stanje.

Odločnost ruskih mornarjev.

Pismo nekega častnika z oklopnice „Knez Suvarov“ poroča, da so admiral Roždestvenski in vsi častniki z moštvo vred odločni, žrtvovati sebe za čast in slavo Rusije in da naj v tej odločnosti ruskih mornarjev vidijo vsi Rusi najboljšo poročilo bodoče ruske zmage. To pismo je napravilo v Peterburgu najboljši vtis in zaupanje v uspeh ruskega brodovja.

Angleški kapitan — japonski vohun.

„Novoje Vremja“ imenuje ravnanje poveljnika angleške križarke „Iphigenia“, ki je dne 13. t. m. brzojavil iz Honkonga, da je 140 milj vzhodno od Saigona srečal rusko brodovje, prestovoljno vohunstvo. Ta čin je sramota za poveljnika vojne ladje, sicer pa to ni prvi slučaj takega ravnanja Angležev.

Rusko brodovje zaplenilo angleški parnik.

London, 16. aprila. Angleški parnik „Melburne“, ki ga je ruska križarka „Svjetlani“ ustavila v Filipinskih vodah, do danes še ni izpuščen.

Podmorski čolni v bodoči pomorski bitki.

V bodoči pomorski bitki bodo prvič igrali vlogo podmorski čolni, kajti Roždestvenski ima na razpolago več teh novih, še nikdar ne poizkušenih bojnih sredstev, Japonci jih bodo poslali v boj pa pet. S stališča mornariške tehnike je torej opravljeno zanimanje za bližajoči se pomorski boj.

Ruski načrti za brodovje.

Köln, 14. aprila. „Köln. Ztg.“ poroča iz Peterburga: V Carskem selu se je te dni vršil ministrski svet, ki se je pečal izključno le s preustrojitvijo brodovja. Car je trdno odločen, da ustvari tako brodovje, ki se bo lahko merilo s brodovi največjih morskimi sil.

Bolniška ladja „Orel“.

Köln, 16. aprila. „Köln. Zeitung“ poroča iz Peterburga: Generalni štab je dobil včeraj poročilo, da je bolniška ladja „Orel“ došla k otokom „Balavan“.

London, 16. aprila. Bolniška ladja „Orel“ ima danes dospeti k brodovju Roždestvenskega. V Saigonu je vzel „Orel“ na krov malajske pilote.

Na Japonskem.

„Kölnische Volkszeitung“ ima iz Tokia dopis, v katerem dopisnik poroča, da so Japonci imeli v bitki pri Mukdenu premoč nad Rusi. Japonci so imeli 500.000 mož, Rusi pa le 350.000 do 400.000 mož. Japonskim krogom v Tokiu se čudno zdi, da se evropski listi pisali o ruski premoči. Japonskim listom je strogo prepovedano, pisati o gibanju japonskih čet. Poslužujejo se le splošne fraze: „Ta in ta poveljnik je odšel tja in tja s tem in tem namenom itd.“ Mobilizacija se od marca zopet v velikem obsegu nadaljuje. O bitki pri Mukdenu so Japonci pričakovali več uspeha. Ponos Japoncev se je zelo dvignil. To se kaže posebno pri dijaštvu. Srednje prebivalstvo pa je mirno in hladno. Japonci hočejo vzeti še Harbin in Vladivostok, da tako izsilijo Rusom vojno odškodnino, ki jo Japonci nujno potrebujejo. Pojavljajo se že glasovi, naj se Sahalin zasede in zastavi Ameriki, da bo Japonska lažje dobila denarja. Tudi gledajo Japonci na lov morskih psov v Behrinskem morju. Admiral Uriu blokira že Vladivostok. Ko se bo raztaljal led, ga bo napadel s pomursko armado, ki se je že izkrcala.

Tatvine v ruskem „Rdečem križu“.

„Slovo“ je svoječasno poročalo o tatvini, pri kateri je bilo ukradenih več zabojev z rozinami, darilo Grške za častnike ruske armade na daljnem vzhodu. Kakor znano, so bili ti zaboji oddani „Rdečemu križu“. Sedaj list prinaša nov dokaz za tatvino. Neki trgovec iz province je naročil iz Peterburga med drugim tudi nekaj zabojev rozin, ki so se pa izkazale, ko jih je dobil, kot one, ki jih je darovala Grška. V vsakem zaboju sta ležala na vrhu dva lističa s sledečim napisom: „Hura, car! Hvaležna Grška junaškim braniteljem križa!“

Preiskava o kapitulaciji Port Arturja.

Iz Peterburga poročajo 14. t. m.: Vojaška komisija, ki ima preiskovati vzroke in okoliščine, v katerih je prišlo do kapitulacije Port Arturja, je danes začela svoje delo. Po mnenju nekaterih članov v komisiji je junaška obramba te trdnjave v minolih mesecih edina svetla točka na ruskem bojišču. Vse častnike iz Port Arturja in tu bivajoči pomorščaki se pekličejo za priče. Obravnava je v Aleksandrovski vojaški pravni akademiji; predsednik je gen. lajtnant Mitrofanov. Dela bo mnogo, tudi od vjetih častnikov se bo zahtevalo pismenega pojasnila. Komisijski člani niso v nikakem sorodstvu z udeleženci portarturske obrambe. Preiskava je popolnoma nepristranska.

Četrto rusko brodovje.

Port Said, 15. aprila. Sem je dospelo poročilo, da bo četrto rusko brodovje pod viceadmiralom Veselagom, obstoječe iz ladij „Imperator Aleksander II“, „Slava“, „Pamjat Azova“, „Admiral Kornilov“ in „Imperator Pavel I.“, plulo skozi kanal v juliju ali avgustu.

Vrednost torpedovk.

Bedeča bitka na morju ne bo le najstrašnejša in največja, kar jih pomni svetovna zgodovina novejšega časa, ampak ta bitka bo povzročila najbrže tudi velik preobrat marnikaterih teorij v gradbi vojnih ladij. V prvi vrsti se bodo izpremenile torpedovke in podvodni čolni. Ako se torpedovke ne bodo v bodoči bitki obnesle bolje kot pred Port Arturjem, potem bodo najbrže kmalu izginile v pomorski bitki pred Port

Arturjem dne 10. avgusta je bilo izstreljenih nad 100 torpedov, a zadel ni niti eden. Naj si bode temu vzrok ta ali oni, gotovo pa je, da stane en sam strel 2000 kron in da bi moral imeti vsled tega pač več uspeha. Ogleduško službo, ki je opravljala torpedovke, bodo lahko opravljale cenejše ladje.

Ruski ranjenci.

Tomsk, 13. aprila. Vsaki dan prihajajo sedaj sem ranjenci iz Harbina.

Linevičovo poročilo.

Peterburg, 15. aprila. Brzjavka generala Lineviča na carja Nikolaja z dne 14. t. m. se glasi: Dne 10. t. m. je odkrila naša konjenica v dolini reke Hun sovražnika, ki je stal na južnem pobočju gore Gaošan. Ko so naši sovražno pozicijo obšli od dveh strani, je naša konjenica prisilila Japonce, zapustiti svojo pozicijo ter se umakniti proti zapadu.

Princ Liechtenstein o razmerju z Ogrsko.

Dne 14. t. m. je govoril princ Liechtenstein o razmerju med našo državno politiko in Ogrsko. Jako ostro je obsodil mažarske poizkuse izsiliti vladarju koncesije. Vsaka koncesija, bodisi vojaška ali pa gospodarska, oškoduje skupnost države in oteži vladarju stališče nasproti avstrijskemu državnemu zboru. „Naša domovina“, je rekel Liechtenstein, ki bo morala najbrže v kratkem času izvršiti važne dolžnosti v Orientu, ne sme nikakor postati odvisna od trme prešerne klike. Nepriznani ruski porazi bodo povzročili, da moč Rusije kot velevalisti ne

pričela kmalu namestu kamenja metati bombe in da bo razdrila vse brzjave. Na kolodvoru stavka 2000 uslužbencev in delavcev. Ustavljen je tovorni promet. Prometni načelnik je zapretil stavkajočim delavcem da jih bo odpustil in izročil vojaškemu sodišču.

Peterburg, 15. aprila. „Peterburška brzjavna posredovalnica“ poroča: „Zaradi vedno večjih delavskih zahtev in zaradi samovoljnega prenehanja z delom se zapri Putilove tovarne.“

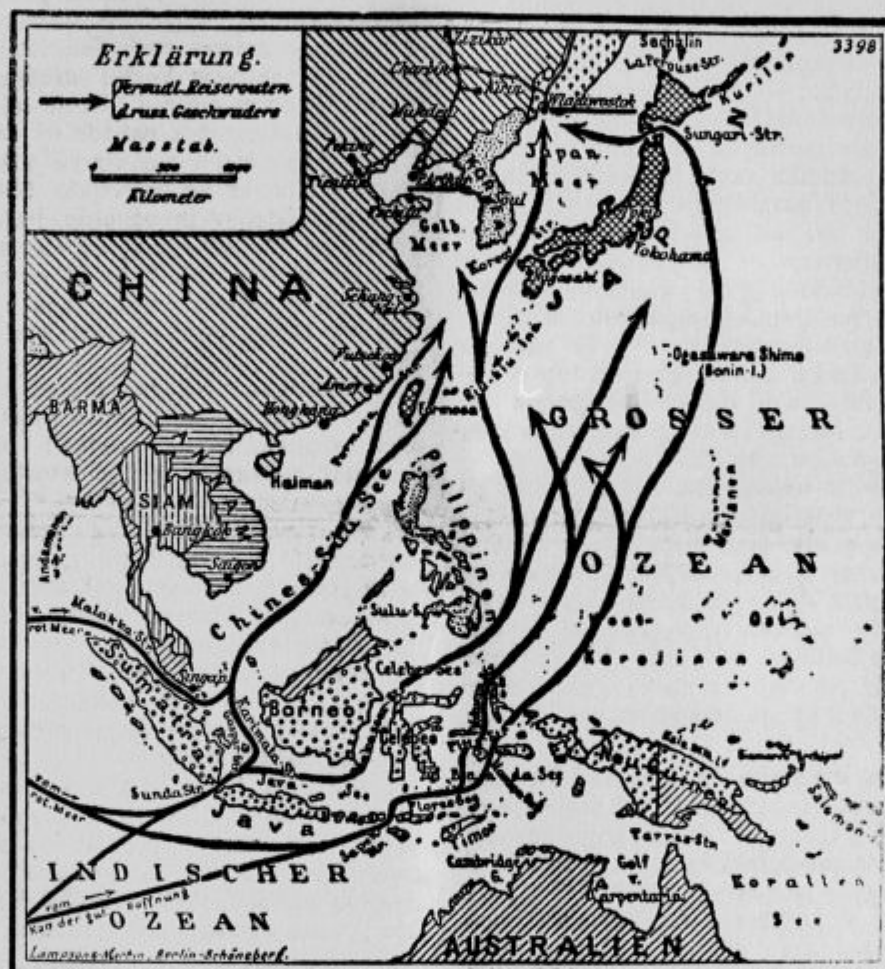
Peterburg, 15. aprila. Na prošnjo svetega sinoda, naj bi se sklical cerkveni zbor, ki bi izvolil patriarha in naj bi se izvršile pri cerkveni upravi izpremembe, je zapisal car Nikolaj sam sledečo opazko: „Nemogoče se mi zdi zdaj v nemirnem času izvršiti tako veliko dejanje.“

Peterburg, 15. aprila. „Peterburški brz. urad“ poroča, da stavekajo obrežni delavci v Libavi in ne v Peterburgu, kakor se je poročalo prvotno.

Varšava, 16. aprila. Večno sodišče je obsodilo tri osebe na smrt, ker so se udeležile nemirev v januarju.

Harkov, 16. aprila. „Večerna pošta“ poroča: Maksim Gorki in Leonid Andreev sta se peljala skozi Harkov na jug. Gorki izgleda jako slabo, obraz je od bolezni siv. Zadnji čas je izgubil mnogo krvi.

Jekaterinoslav, 16. aprila. V Čeljabinsk je odrinilo vojaštvo, ker so že tri dni nemiri. Vojaštvo je razdrlo in oplenilo 16 hiš. Med prebivalstvo dele oklice, ki pozivljajo na izgrede proti judom.

Bodoče bojišče na morju.

bo prišla dolgo časa v evropski politiki do veljave. In zato bo morala Avstrija, če to hoče ali ne, na Balkanu ščititi kristjane in skrbeti za red v tem tako resnem času pa ne sme biti omejena njena moč po kakih težnjah po ustavi iz l. 1848., ki bi se uveljavila po izpremembi nagodbe iz l. 1867.

Položaj na Ogrskem.

„Budapesti Hirlap“ poroča, da bo cesar dne 5. maja došel v Budimpešto, kjer bo ostal dalje časa.

Vstaja na Balkanu.

Berlinski politični krogi menijo, da se bodo v Makedoniji izvršile v najkrajšem času važne izpremembe, ki jih zahtevata dunajska in peterburška vlada.

Boris Sarafev je rekel poročevalcu „N. Fr. Pr.“, da je položaj v Makedoniji vedno bolj zmeden. Turki, Grki in Srbi najkratejše ravnaajo z Bolgari.

Boj pri Prizrenu dne 11. t. m. je trajal do pozne noči. Ljumezi so se morali umakniti. Turške čete so izgubile v boju 4 vojake in 3 konje. Izgube Ljumezov niso znane.

Dogodki na Ruskem.

Stockholm, 15. aprila. „Afton Clar-et“ poroča iz Aba: Tukajšnje dvorno sodišče je oprostilo bivšega finskega senatorja generala Schaumana, očeta morilca finskega generalnega guvernerja Bublikova. Schaumann je bil obdolžen veleizdaje.

Tiflis, 15. aprila. V Jelizavetpolu so bili nemiri. Množica je zagrozila, da bo

Turški poraz

Poročali smo že, da se se uprli v Jemenu proti Turkom Arabci, ki hočejo ustanoviti samosvoje arabsko državo. Turkom se v boju z Arabci ne godi kaj dobro. Iz Carigrada poročajo, da je že od 11. t. mes. nadalje pretrgana brzjavna zveza med Carigradom in Jemenom. V Carigradu menijo, da so turške čete Arabci zajeli ali jih pa porazili. Sultan je zapovedal odpeljati ojačenja. Odpeljali so proti Arabcem s sem epirskih in šest erzerumskih bataljonov. Po morju se bodo pa odpeljali še trije bataljoni proti Arabcem. Kako se razširja vstaja in kak duh je med turškimi vojaki v Siriji, dokazuje dejstvo, da turška vlada noče odpeljati svojih sirskih vojakov proti vstašem. Dezdaj so namreč vsi sirski vojaki, ki so jih poslali proti vstašem, takoj prestopili k njim!

V Carigrad je dešlo poročilo, da se je Sena, glavno mesto Jemena, pridružilo vstaškemu Arabcem.

Najnovejše vesti iz turškega vira poročajo, da so zveze med Seno in Carigradom zopet popolne in da upajo z novimi četami dokončati pacifikacijo.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Zbornica je s 336 proti 236 glasovom odobrila 2. člen zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države, ki slove: „Republika ne prizna, ne vzdržuje in ne podpira nobenega bogoslužja.“

Francoska zbornica je v seji dne 13. t. m. sprejela predlog zmerne republikanica Silylla, da naj se dušni pastirji v belnicah,

javnih zavodih in ječah, dasi se je temu predlogu protivila vlada.

Splošna stavka železničarjev na Italijanskem.

Iz Rima poročajo, da nameravajo železničarji vpriporiti splošno stavko. Železničarji upajo s tem korakom vplivati na zbornico, da ne bi odobrila zakonskega načrta, po katerem bi postali železničarji državni uradniki, katere bi takoj odpustili, če bi stavkali. Vlada namerava to gibanje zadušiti s silo.

Iz Rima poročajo nedeljski listi, da bodo železničarji pričeli da nes stavkati. Vsi socialistični poslanci se posvetujejo v Rimu. Listi splošno obsojajo nameravano stavko železničarjev. „Tribuna“ poroča, da je vlada odredila obširne varnostne odredbe za slučaj, če bodo pričeli železničarji stavkati. Vojščvo bo zastražilo kolodvore in železniške proge. Službo bodo oskrbovali železničarji, ki se ne bodo pridružili stavki in pa ženijske vojaške čete. Listi priporočajo občinstvu, naj bo mirno in naj zaupa vladi, ako prično železničarji stavkati.

† Strossmayer.

Žalobnih svečanosti v Zagrebu so se udeležile tudi slovenske deputacije.

Pri pogrebnih svečanostih v Zagrebu so delili med narod pesmi v proslavo Strossmayerja. Brošuro v korist Strossmayerjevega spomenika pridno razprodajajo po 20 vin. izvod.

Pri pogrebu je bila zastopana tudi zveza srbskih častnikov.

Strossmayerjev spomenik nameravajo postaviti na rendezau pred akademijo. Na podnožju spomenika bodo stali kipi Račkega, Pavlinovica, Vojnovica, Smičiklase in drugih Strossmayerjevih pomočnikov.

Slovenec in Cehom na čast je bil v Zagrebu v soboto časten večer v restavraciji „pri Avstrijskem cesarju“. Slovenci in Čehi so včeraj popoldne odpotovali iz Zagreba. Na kolodvor jih je spremljal meščanski odbor.

„Obzorovo“ poročilo o dr. Trillerjevem govoru v Djakovu se glasi: „Jakim i jasnim glasom govornik izide, da je svaka radosti svaka tuga hrv. naroda radost i tuga slovenskoga, te da nema Slovenca, koga se nije najbolnije dejmila viest o smrti velikoga biskupa. Sva Slovenija ucviljena je rad te kobne viesti, a od Sutle do Triglava i od Adrije do deruće Drave nema Slovenca, koji danas ne bi skupa sa hrvatskim narodom gromko uzkliknuo: Slava velikom Hrvatu i neumrlom prijatelju i zagovorniku slovenskoga naroda, biskupu J. J. Strossmayeru! (Slava!)“

Hrvaška duhovščina menda želi, da bi naslednik Strossmayerjev postal 53 let stari dr. I. Bujanovič, profesor na zagreškem vseučilišču.

Dnevne novice.

„Župnik Dominik Janež prodaja odpustke“.

Znano je, kako je „Nared“ to trdil in upil, da je vse res, kar je on o tem pisal, da ima dokaze v rokah itd. Na „Narodovo“ vabilo, da si lahko „Slovenčev“ uredništvo ozleda prodano karto g. Janeža, sta se podala dva člana našega uredništva v „Narodovo“ uredništvo, kjer jih je g. Rasto Pustoslemšek prav samozvestno sprejel in trdil, da je ona karta prodana. Danes se je g. Pustoslemšku pred okrajnim sodiščem dala prilika dokazati „Narodove“ bahate trditve, a g. Pustoslemšek si ni upal na dan z nobenim dokazom in je le trdil, da je tako govoril, ker je verjel „zaupniku“. Danes se je dognalo, da je dotična karta navadna vizitka, na kateri ima g. Dominik Janež natisnjen pebožen izrek. Dognala se je tudi vsebina vizitke, ki je popolnoma uradna in je v tem dokazano, da taka vizitka sploh ne more biti prodana. Obravnava se je preložila. G. Pustoslemšek bi se rad za svojo osebo izvil, to pa kaže le, kako brez podlage je bilo „Narodovo“ pisarjenje proti g. Janežu in da se izvestni ljudje upajo s takimi napadi vztrajati le za varnim hrptom imunitete. O tem bomo še pisali!

Tržaške bombe pred sodiščem.

Dne 22. maja t. l. se bo pričela pred dunajskimi porotniki razprava proti nekemu Supanu in tovarišem, štirim iredentovcem, ki so bili aretirani radi znane tržaške bombne afere. Obravnava bo trajala devet dni.

— **Nova mlekarška zadruga** se je ustanovila včeraj na Dobravi pri Ljubljani, pri kateri je predlagal mlekarški nadzornik Legvart o pomenu mlekarških zadrug.

— **Zopet vlom v Trstu.** Pred stanovanje vinskega trgovca Jožefa Majcna so prišli neznan tatovi in vprašali sosede, če je Majcen ali njegova rodbina doma. Ko so poizvedeli, da ni nikogar doma, so vlomili v stanovanje, ukradli 50 K denarja in dragocenosti vredne 40 K.

— **Brezžični brzojav v Dalmaciji.** Hrvaški listi pribečujejo vest, da naša vojna mornarica namerava napraviti ob dalmatinski obali šest postaj za opazovanje in dajanje znamenj. Vse te postaje bodo preiskrbljene z brezžičnim brzojavom, da bodo mogle takoj sporočiti o kretanju brodov in tujih brodovljih.

— **Svojega otroka je zastropil.** V Splitu so aretirali uglednega mladega trgovca Prospera Bonaičiča, ki je zastropil svojo štiriletno nezakonsko hčerko. Ko ga je otrok obiskal, dal je Bonaičič otroku sladkarije, v katere je namešal strihnin.

— **Požar.** Z Mirne: V soboto, 15. t. m. je nastal na Mirni okoli pol 7. ure zjutraj požar. Pogorela je hiša in kozolc Antonije Kramar. Akoravno so bila druga poslopja zelo blizu in v veliki nevarnosti, je bilo vendar mogoče ogenj omejiti. Kako je ogenj nastal, ni bilo mogoče natančno dognati, ker ni bilo razun male deklice nikogar doma. Gotovo je vzrok velika brezbriznost Kramar je bila zavarovana. Kmalu, ko je ogenj nastal, je bila požarna bramba iz St. Ruperta na mestu. — Pri tem požaru se je zopet pokazalo, kako slabo smo Mirničanje oboroženi proti ognju. Za našo vas, ki šteje blizu 70 hišnih števil, je naša brizgalna veliko premajhna. Skrajni čas je že, da si občina misli novo brizgalno in druge za ogenj potrebno orodje!

— **Starček skočil v kanal.** V Ronkih so potegnili iz kanala 75 let staro Fr. Vižintina iz Repentabra. Ne ve se, ali se je izvršil samoumor ali je starček po nesreči prišel v kanal ter utonil. Kaker se poroča sedaj, je izvršil Vižintin samoumor radi prepirev z ženo.

— **Gospa Sofija Borštnik-Zvonarjeva** gostuje na bolgarskem narodnem gledališču v Sofiji. Sofijski listi pišejo o njej jako oduševljeno.

— **Utonil** je včeraj popoldne dveletni deček Zajc v Vevčah. Daček je trgal vijolice, pri tem se je izpodtaknil in padel v vodo. Bil je takoj mrtev.

— **Učiteljstvo v Idriji.** V sobotnem dopisu z Dunaja naj se čita, da je na c. kr. deški in dekliški rudarski šoli v Idriji nameščenih 16 in ne 116 učnih močij.

— **Tržaška mladina.** 13letni Viktor Karis je v Trstu 12letnemu Alojziju Erbisu zadal z nožem več smrtonovarnih ran.

— **Dobava in nakupovanje oskrbovalnih predmetov za armado.** Vojno ministrstvo je izdalo obširen odlok z dne 10. aprila l. l. odd. 12., št. 1000, s katerim določa, kako naj se nakupujejo razna živila; krma in seno ter slama, dalje drva itd. za armado. Med drugim je ukazano, naj se kupuje od producentov direktno, in sicer v prvi vrsti pri kmetijskih združenjih, proti takojšnjemu plačilu ali proti plačilu v gotovem roku. Vse ostale vojne potrebe pa, katerih na navedeni način ni dobiti, naj se nabavljajo potom splošne (javne) konkurence. Pri nakupovanju in naročanju različnih predmetov pa se morajo dotične intendantne vedno v prvi vrsti ozirati na ponudbe producentov in trgovcev lastnega vojaškega okrožja. Potrebna nadaljna navodila razposlana bodo političnim oblastim in občinskim uradom.

— **Vojaško kopališče in zdravilišče v Toplicah** pri Novemestu otvori se s prvo perijodo dne 1. maja. Kot vodja določen je polkovni zdravnik dr. Richard Heid iz Trsta, kot nadzornik vojaškega kopališča ter upravitelj — pa vpok. major Jožef Blabolil iz Gradca. Znanje slovenščine menda ni potrebno, kajti nobeden izmed imenovanih gospodov je ni zadostno zmožen. — Neumljivo je, kako naj zdravnik zdravi vojaka — domačina, če se ne more z njim pogovoriti.

— **Potovanje v Dalmacijo.** „Orient-Verein“ je nastopil potovanje v Dalmacijo. Med udeležniki sta tudi poslanca Pogačnik in Ferjančič. Obiskali bodo tudi Cetinje, kjer jih bode sprejel črnogorski knez Nikola j.

— **O štirih na smrt obsojenih.** Pred kratkim smo poročali, da so bili pred porotno sodnijo v Rovinju 4 obsojeni na smrt. Vsi štirje so bili Hrvati, priče so govorile hrvaški, predsednik Lah in porotniki sami Lah. Tolmačil je neki

sodar. Branitelji in drž. pravdnik so govorili le laški. Obsodba se je glasila na smrt! — Taki justični odnosi so očitna sramota za pravno državo, kakoršna hoče biti Avstrija!

— **Mokronoški lov** se ne odda na javni dražbi, ampak se naj prepusti dosedanjemu najemniku kar pod roko za daljših šest let. Tako se je nekako glasila „okrožnica“, katero je župan poslal občinskim odbornikom v potrdilo in katero je najemnik lova, c. kr. davčni kontrolor sam nosil možem v podpis. Ta posel je dosedaj opravljal vedno občinski sluga in značilno je, da je najemnik lova sam hodil okoli odbornikov. Menda zato, ker je bolj „gvišno“. Dosedaj je najemščina lova 48 K, lahko bi se dosegel na dražbi čez 200 K; povsodi si izkušajo občine zvišati dohodke, samo v Mokronogu mora biti narobe. Mi sicer mislimo, da se o taki važni zadevi, katere se tiče gmotnega stanja občine, sme sklepati le v javni občinski seji, kjer se stvar pojasni, dobro preudari in glasuje. Okrožnica ni nobena občinska seja. Menda se nista g. župan in g. Edi bala, da se jima vroča želja ne izpolni, če pride lovška zadeva pred občinsko sejo? Stvar ima sedaj okrajno glavarstvo v rokah.

— **Kat. Bukvarna** nam naznanja, da prodaja (razen prvih dveh števil, ki sta razprodani) tudi „Zoro“, glasilo slov. kat. narodnega dijaštva; v zalogi ima tudi znano in lepo knjigo slovenskih bogoslovcev: Za resnico, in sicer po navadni ceni nevezana 3 K, vezana 5 K.

Ljubljanske novice.

lj **Podčastnikov ljubljanske garnizije zabavni večer**, ki se je vršil v četrtek v „Puntigamski pivnici“ se je vsestranski dobro obnesel. — Godba 27. pešpolka je precizno svirala nekaj lepih glasbenih točk; — posebno odlikoval se je godbeni narednik H. se sviranjem na harfo, kar se mora imenovati dovršeno. — Pevski zbor 17. pešpolka zapel je — živahno akklamiran — več pevskih komadov lepo niancirano ter žel za eksaktno preizvajanje splošno priznanje. — Le škoda in kar se mora odločno g. rajati je, da se nahaja med podčastniki nekaterih kategorij nekaj posameznikov, ki tudi na nevtalnih tleh in v pričo vedno mednarodne umetnostne moreje zatajiti šovinistiškega nemško-nacionalnega mišljenja. — Opazila se je ta animoznost pri nastopu pevcev s slovenskim programom. Že enkrat smo pisali, da se skupnost ohrani le na podlagi tolerance in da se pusti — vsakej mu svoje! — Toda — če nekateri vojaki, ki je najmanj poklicano za to, goje če ne ravno sovraštva, pa vsaj nezaupnosti proti drugi narodnosti, je to gotovo vse obsodbe vredno!

lj **Za vzgojo slovenskih natakarkjev.** Med zavednejšimi slovenskimi natakarkji v Ljubljani se je baje sprožila hvalevredna misel, naj bi se ustanovilo posebno društvo slovenskih natakarkjev za pospeševanje slovenskega natakarskega naraščaja. Povod temu je dala občutna potreba slovenskega natakarkstva, osobito v Ljubljani.

lj **Z nožem.** V nedeljo zvečer je šel delavec Jurij Močilnikar iz Crnuč po Bohoričevih ulicah, kjer je zadel ob ondi stoječega Prerarja, ki je Močilnikarja sunil, da je padel. Močilnikarja pa je to tako razjezilo, da je potegnil nož in sunil Prerarja, kateri ga je hotel udariti, večkrat v hrbet in ga težko telesno poškodoval. Močilnikarja je aretoval stražnik. Prerarja pa so oddali v deželno bolnišnico.

lj **Posvečevanje zvonov.** Presvitli gospod knezoškof je posvetil v soboto v livarni Samassovi 5 zvonov. 1 za Hercegovino, 1 za podružnico v Gorenjih Laknicah (Trebelno) in 3 za župnijo Stranje v kamniški dekaniji. Te tri so takoj odpeljali moše in fantje iz Stranj na lepo odličnem vozu.

lj **Nepošten vajenec.** Pekovski vajenec Jožef Ogrinc je pobegnil v soboto svojemu mojstru Jožefu Okornu. Deček si je pri raznih strankah dal izplačati za kruh in si tako nabral skupaj 34 kron, s katero svoto je neznano kam pobegnil.

lj **Društvo za varstvo živali** bode imelo glavno zborovanje dne 18. aprila 1905 ob 1/9. uri zvečer v hotelu pri „Maliču“. Dnevni red: 1. Odborenje zapisnika; 2. poročilo o delovanju; 3. poročilo o blagajniškem stanju; 4. proračun; 5. volitev 2 računskih preglednikov; 6. dopolnilna volitev v odbor; 7. posvetovanje o nasvetih.

lj **Izkaz posredovalnega odseka Slovenskega trgovskega društva „Merkur“.** Išče se: 1 pomočnik špecerijske stroke za Ljubljano, 4 pomočniki mešane stroke za deželo, 1 kontorist za Celje, 1 praktikant za deželo, 3 učenci za Ljubljano. — Službe išče: 3 pomočniki manufakturne stroke, 1 po-

močnik modne stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 2 pomočnika špecerijske in železnarske stroke, 19 pomočnikov mešane stroke, 3 kontoristi, 1 kontoristinja, 1 učenka.

lj **Črešnje cveto** po Golovcu in na Gradu.

lj **Pogreša se** 40 let stara Helena Persin, bivša delavka tobačne tovarne. Popustila je pri svoji sestri Uršuli Zaletel na Tržaški cesti št. 24 dva otroka. Njen mož, ki je v Ameriki, ji je ravno poslal 1000 K. — Alojzij Stanečič, 12letni šolski učenec, je pobegnil od doma.

Razne stvari.

Najnovejše.

Otok Lokrum je od Dominikancev za 10.000 kron kupila princezinja Elizabeta Windischgratz.

Novo Humperdinckovo opero „Ženitev proti volji“ so v Berlinu predstavljali z velikim uspehom.

Vlak sta trčila pri železniškem predoru Roco na Laškem. Od potnikov so štirje mrtvi, med njimi dva vojaka, 25 oseb je ranjenih. Trije vozovi, v katerih so se vozili rezervisti, so popolnoma razbiti.

Za kenska drama. V Bukareštu so našli bivšega inženirja pl Wurmbe nezvestnega v njegovem stanovanju. Isti dan je njegova mlada žena odpotovala v Brailo. Preiskava je dognala, da mu je žena pred odhodom namešala strupa v kavo. Žena mu je s svojim potratnim življenjem zaprivila skoro vse imetje, sedaj ko ni skoro nič več imel, se ga je hotela znebiti.

Razparalec trebuha. Pred 15 leti so vzbujale strah in grozo strašna dejanja „Jacka, razparalca trebuha“, ki je v Londonu mnogo oseb umoril na ta način. Sedaj so v New Yorku aretirali nekega Karola Hermana, ki je izjavil, da je on izvrševal strašne napade in umore.

Poljsko romanje v Rim. Cez Reko v Rim se be odpeljalo 550 poljskih dijakov, učiteljev in učiteljic. Papežu jih bo predstavil lvovski nadškof. Romanje vodi lvovski vladni svetnik dr. Gerstmann. Romanji se v poljski narodni noši z narodnimi trakovi. Danes zvečer odpotujeje iz Reke v Jakin.

Ker ponoči nenehaljokati je delavec Aleksander Huber na Dunaju svojega otroka z blazine zadušil. Morilec je pobegnil, a pravica ga je kmalu dobila v roke.

Strašno dejanje matere. V vasi Poritz pri Draždanah je žena gostilničarja Janice zblaznela Odsekala je svojemu, eno leto staremu otroku glavo in potem truplo zažgala.

Stavkujoči delavci v Limogesu so napadli neko tovarno orožja, razbili okna in vrata ter si prilastila orožja in municijskih zalog.

Dekle morilka. V Lancaster Pa v Ameriki se je Ralph Kline prepil s svojo ljubinko, ki mu je pretela, da mu izreže srce. Kline ji smeje nastavi prsa in jo izživa, da naj čim izvrši. Dekle v razjarjenosti zasadi velik namizni nož ljubimcu naravnost v prsa. Kline je umrl v bolnici.

Dobra novica. Iz Pittsburga v Ameriki poročajo: Jeklovi trust je zvišal plače in to naznanil svojim delavcem. To povišanje zadene 75.000 delavcev v pittsburskem okraju.

Morilec deklic. V Berlinu so aretirali poštne slugo Bütterja, ki je umoril 8letno Erno Scharre na grozen način. V kleti njegovega stanovanja so našli trupla dveh deklic, ki sta pred leti skrivnostno izginili.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stavka železničarjev v Italiji.

Rim, 17. aprila. Stavka železničarjev se je danes pričela. Mernarji pomagajo pri železniški službi. Vlake spremlja vojaštvo. Stavka je v Palermu, Rimini in v mnogih drugih mestih. V srednji Italiji se je danes promet še redno vršil. V Neaplju so mašinisti stroje zapekljali v shrambe, pogasili ogenj v strojih in pričeli stavko. Kolodvor v Neaplju je ves vojaško zastražen. Med potujočim občinstvom je veliko razburjenje. Dve vojni ladji oskrbujeta poštne službo ob obrežju. Na vlak, ki je odpeljal iz Rima v Florenco, je bil velikanski naval tujcev.

Verona, 17. aprila. Generalna stavka železničarjev se je tu začela.

Milan, 17. aprila. Odbor železničarjev je od centralnega odbora dobil poziv, naj jutri prične z generalno stavko.

Rim, 17. aprila. Vlaki v Neapolj, Florenco in Ankono so še odšli. Vsak vlak spremlja 8 vojakov in en častnik.

Rim, 17. aprila. Listi povdarjajo, da je med železniškimi uslužbenci needinost. Povsod je mir.

Rim, 17. aprila. Prometni uradniki se niso pridružili stavki železničarjev. Dve tretjini stavkujočih je pismeno izjavilo, da stavka le prisiljeno in da takoj prične delati, če se jim zagotovi osebna varnost.

Kresnice, 17. aprila. Župnik Smitek umrl. Pogreb v sredo ob 9. zjutraj.

Celje, 17. aprila. Prišli so na sled obširnemu spoliranju pisem v poštah železniških vozov na progi Dunaj-Trst. Neki železniški čuvaj je našel pri Zidanem mostu zavitek, v katerem je bilo 800 pisem. Zavitek je oddal poštному oskrbniku v Zidanem mostu, ki je dognal, da so bila to večinoma denarna pisma po 400 K, 100 K itd., skupaj več tisoč kron, čeki neke ljubljanske banke. Poleg je bila tudi neka dopisnica s poštним pečatom 8. aprila. Tako bo lahko dognati iz katerega ambulančnega voza so pisma vzeta. Graško poštno ravnateljstvo, je o tem že dobilo naznanilo. Uvedla se je obširna preiskava.

Skofja Loka, 17. aprila. Sodnika Mikuža zadela kap.

Dunaj, 17. aprila. Zdravje se Gautschu boljše. Temperatura normalna.

Zagreb, 17. aprila. Pri slovesu češke deputacije so bili na kolodvoru ginljivi prizori. Zagrebški župan se je v navdušenem govoru poslavljajal od Cehov. Župan Amruš in praški župan Srb sta se objela in poljubila. Na tisoče broječa množica se je odkrila in pela narodne pesmi. Čehi se odgovarjali s klici: „Živila Hrvatska!“

Benetke, 17. aprila. Iz Trsta došli parnik „Graf Wurmbbrand“ je zadel ob parnik „Bario“. Oba parnika sta hudo poškodovana. Neki čoln, ki je prišel med oba, je strtl.

Budimpešta, 17. aprila. Na Gorenjem Ogrskem so reke prestopile bregove. Bati se je velikih povodnij.

Budimpešta, 17. aprila. Szel je zopet govoril z raznimi osebami. Dejal je, da bo vse storil, da se kriza reši, vendar sestave novega ministrstva ne prevzame.

Belgrad, 17. aprila. Urednik Oskar Ivković je radi razžaljenja kralja in prestolonaslednika obsojen v petletno ječo, urednik „Narodnega lista“ Šibalič je obsojen v 10mesečni zapor.

Singapur, 17. aprila. Dne 14. t. m. opoldne so videli v Kamranskem zalivu severno od Sajgona osemnajst ruskih vojnih ladij. Sedem holandskih vojnih ladij, ki so bile pri otoku Britang, se vrne danes v Batavijo.

Honkong, 17. aprila. Vlada je vnovič izdala razglas, v katerem sviri obrežne džunke in ribiške ladje pred ruskim brodomjem ter jih pozivlje, naj prižgo signalne luči.

Honkong, 17. aprila. Neka sem došla ladja je sporočila, da je 12. t. m. videla rusko brodovje 50 milj severno od otokov Natuna in da je slišala tudi gromenje topov. Neka ere ladje poročajo, da so čule jugovzhedno od Honkonga gromenje topov.

Peterburg, 17. aprila. „Novo Vreme“ zabeležuje vest, da so menda Japonci že odrezali zveze Linevičeve z Vladivostkom. Tako bi bil Roždestvenskij tudi če bi došel tja, razpostavljen ognju japonskih obrežnih baterij.

Peterburg, 17. aprila. „Rus“ pravi, da izbruhne na Kitajskem proti sedanji dinastiji vstaja, katero bodo vodili evropsko izobraženi Kitajci.

Tokio, 17. aprila. Poroča se o manjšem boju med ruskim in japonskim brodovjem. Podrobnosti še ni.

Tokio, 17. aprila. Tu menijo, da je cilj japonskemu brodovju Vladivostok in da bo rusko brodovje poizkušalo obiti Formozo.

Lodz, 17. aprila. Tu so zopet pričeli stavkati delavci neke tovarne. Vojaštvo je delavce napadlo. Mrtvih je nekaj delavcev in vojakov in 20 ranjenih. Ker se je bati na velikonočni teden nemirov, sta došla sem dva polka infanterije in polk kazakov.

Martinique, 17. aprila. Mont Pellee zopet bljuje Skale se vale po hribu.

Idrijske novice.

Dragotin Lapajne se zopet oglašuje. Pravijo da ga skominja mestno županstvo. Saj je vendar le bilo lepo! Zopet nastopa, ker si misli, da je že vse pozabljeno glede računov. Trdi, da se ga nasprotniki zahrbtno in anonimno tožili na državno in višje državno pravništvu. Skoraj ne verjamemo, ker nam ni prav nič znanega, da bi bilo državno pravništvu kakršnokoli kaj preiskavalo v tem oziru. Dragotin bi si poleg častnega občanstva pridobil rad še mučeniško krone. Pozivlja torej sedaj, naj vendar kde zahteva, da bo deželni odbor pregledal račune. Kaj je mož neki že poznati, da je „Slovenec“ že pred meseci svetoval isto Dragotinu; saj se nimajo nasprotniki priti, ampak Dragotin!

Kako so liberalci zvit. Grega poroča, da je G o l i napravil medklic: „Računi za l. 1901. so pa izginili!“ in malo pozneje dostavlja, da se računi za l. 1901 niso izgubili. To mi sami prav dobro vemo, saj imamo prepis v svojih rokah iz l. 1901. Ravno zato smo pa zahtevali prepis računa tudi iz l. 1900. — in tega, G r o g a, preskrbi, tega ni! To je dobro vedel S e p e t a v e c, kakor tudi tajnik. Saj je bil ne samo prepis zahtevan, ampak je bilo tudi v „Slovencu“ pozneje povedano. Pa je „Narod“ molčal. Ker je že „Narod“ povedal, kako se je izrazil Sepetavec pri seji, ne zamolčimo pa tudi mi ne, kako se je sedanji tajnik izrazil na vprašanje, kam bi bil prešel račun l. 1900. Rekel je: „Najbrže, da ga je gosp. Dragotin L a p a j n e seboj vzel na Dunaj. Mogoče je pa tudi, da se je račun izgubil ob selitvi v nove prostore.“

Kaj so Grogu vse brezpomembne napake? „Slovenec“ je poročal prav natančno o mestnem gospodarstvu. Obnovimo samo nekaj, kar bo zanimalo Groga. Dobrotnik je zapustil v podporo sorodnikom in drugim revežem obli-gacije. Taka zadolžnica je bila izrečena l. avgusta 1898 v znesku 232 K. Izkazovali so jo še vedno do l. 1902. V računu 1903 je pa izginila obli-gacija in med dohodki tudi ni bilo navedeno, da bi jo bil kdo dvignil. „Slovenec“ je opozoril na to — in v računih l. 1904. je že med sprejemki 232 K za to obli-gacijo. 232 K — to je brezpomembna napaka, kaj ne? Kje se je sprehajala obli-gacija ali denar l. 1903.? Kdo je pa obresti povrnil, pa še ni znano. Z a G r o g a je to pač brezpomembna napaka, saj je sam vse eno potegnil vsakega pol leta iz ustanove. Vdovi Hengthaler je izplačala občina v l. 1902. pokojnine 350 K, v l. 1903 zopet 600 K. Ali res niste nič dobili od mestnega magistrata ljubljanskega povrnjenega? Saj to znaša že blizo 1000 K — brezpomembno, kaj ne Grog? V l. 1904. je bilo vrnjeno, kje pa je prejšnje? Na taj-nike zvrčati, je nes pametno. Kdo pa podpisuje recepte? Kako Wertheimerco za stotake imate tudi skoro gotovo. Ključev do blagajne menda tudi nima en sam. Saj mora železno blagajno imeti najmanjša Rajfajz-novka, in dva morata imeti ključe do blagajne. Grog so take napake — brezpo-membne. Ali naj Grog opozorimo še na krasno upravljanje ustanove Kavčič Pee-rove? Hvala Bogu, bo vzdihnil, kaj ne, če bi bili dali sirotam Oblakovim, bi pa jaz ne bil imel ustanove, ki nisem v sorodu.

Štajerske novice.

š Osebnosti. Nj. eksc. prevzv. gosp. knez in škof lavantinski dr. M. N a - p o t n i k biva te dni v Rimu.

š Poslanec Ploj je 12 t. m. od-potoval v Dalmacijo, kjer ostane do 24. t. m.

š Proti obč. volitvam v Stu-dencih pri Mariboru so se Slovenci pri-tožili. Tudi te volitve so pokazale, kako Slo-venci v tej občini krepko napredujejo. Čast delavnim možem iz naroda!

š Požari na Rečici se zopet po-navljajo. Ljudstvo je v strahu. Pretekli po-nedeljek sta pogorela Strucljeva hiša in hlev.

š Strossmayer in Celje. Leta 1902. se je agitacijski odbor slovenskih vseučilišnikov v Gradcu obrnil s posebnim pismom na pokojnega škofa Strossmayerja s prošnjo, da bi tudi on podpiral „Dijaški dom“ v Celju. Strossmayer se je pozivu ta-koj odzval ter poslal prispevek po 200 K. Obenem je pisal odboru lastnoročno pismo, kjer med drugim Slovincem kliče: „Mila moja gospodo! Čuvajte Celje kao (kakor) oko za Slavjanstvo!“

š Trboveljska premogokop-na družba. Za pretečeno poslovno leto izkazuje družba 739 000 kron čistega do-bčka, od katerega plača delničarjem na 5% obrestih 490 000 K in na 1 kronski nadvi-dendi 70 000 K.

š Iz Mojšperga. Zahvala. Tukajšnje bralno društvo se najiskrenejše zahvaljuje slavnemu društvu „Slovenske Matice“ za preobilen dar, s katerim je istčasno po-množilo našo knjižnico. Poslalo nam je nam-reč 75 lepih knjig vsakovrstne poučne in zabavne vsebine. Istotako se zahvaljuje tudi slavnemu upravništvu „Dom in Sveta“, ki

nam je blagovoljno podarilo eden letnik svo-jega leposlovnega lista.

š Ogenj. V Zabukovju je pogorela hiša Jožefa Jenika. Posestnik ima škode 1000 kron. — V Bejoni je pogorela hiša posest-nika Breznika. — Na Strmecu je pogorela vinčarija gospe Ane Repetnik. — Škoda je velika.

š Resel v štajerskem dežel-nem zboru. Pri ožji deželnozberski vo-litvi v kmečkem velivnem okraju Bruck-Ljubno je zmagal socialni demokrat Resel s 3062 glasovi, kandidat krščanske ljudske stranke, kmet Schwaiger je dobil 2629 gla-sov. Odločili so veliki industrijski kraji in „Bauernbundovci“, ki so šli glasovat raje za socialnega demokrata nego za svojega sta-nevskega tovariša. Ta okraj je bil dosedaj pešestno stanje nemške ljudske stranke

š Ptuj. Pravila „Slov. pevskega dru-štva“ v Ptuj so se toliko spremenila in po-trdila, da se voli odbor za dobo treh let, in da se priredi vsako tretje leto pevski kon-cert; zaradi tega se vrši izvanredni občni zbor „Sloven. pevskega društva v Ptuj“ v nedeljo, dne 7. maja t. l. ob 2., oziroma pri vsakem številu došlih članov ob 3. uri po-poldne v „Narodnem domu“ po sledečem vsposredu: 1. pozdrav predsednika; 2. pore-čilo tajnika, blagajnika in revizorjev; 3. vo-litev predsednika, odbora in revizorjev; 4. slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi se va-bijo najljudnejše tudi zunanji gg. odborniki in člani. Odbor.

Socialne stvari.

soc Edmondo de Amicis znani italijanski pesnik in pisatelj je poslal no-vemu italijanskemu socialističnemu listu „La Falanga“, ki se odlikuje po strašni uprav socialno - demokratski nestrpnosti in surovosti, sledečo čestitko:

„Voščim listu srečo, ki jo zasluži nje-govo smreljenje. In ta čestitka se bo ures-ničila, če bo novi list vsem izgled, kako naj se povsod v strankarskem boju ravna po načelu pravičnosti, zmernosti in dušnega miru, ki je posledica pravega prepričanja in vere v stvar, ki jo zastopate; ta sreča se bo pojavila, če ne boste nad propagando za socialno misel pozabili izobraziti um in srca vaših somišljenikov, brez katere so vse velike ideje konfuzna zmes, ki ne bo nikdar vsklila kakor bogata žetev iz ro-devitnih semen.“

Jeli hotel slavni pisatelj ironizirati mokraške kričalce?

Cerkveni letopis.

Italijanski naučni minister in katekizem. Verskem vprašanju, po-sebno pa razmerje vere do pravosti, se ni več mogoče izogniti. Minuli so časi, ko so omaloveževali vse religiozne probleme. Sedaj se zanimajo celo italijanski „posvetaši“, ki jim doslej take malenkosti niso bile dosti mar za to vprašanje vseh vprašani. Novi minister za javni ponk prof. Bianchi je dejal uredniku pedagoškega lista „I di-riti della scuola“, da bo ob prvi priliki objavil svoje misli o verskem poduku. Ra-dovedni smo kaj bo vse povedal.

Izpred sodišča.

S l e p a r s k i a g e n t. Jernej Sterniša, črevljarski mojster v Ljubljani, je bil agent tvrdke Singer & Comp. na Dunaju, ki ima podružnico v Ljubljani. Meseca aprila 1904. prodal je obdolženec šivilji Ivani Kovač v Borovnici šivalni stroj za 179 K 20 vin. — Deset kron je Sterniša tvrdki pravilno iz-ročil, ostalo pa zase porabil. Sodišče ga je obsodilo na 6 tednov ječe.

Z n o ž e m s u n i l v h r b e t je vsled ljubosumnosti delavec Franc Klešnik Va-lentina Kobala v Primčevi gostilni. Dobil je zato 9 mesecev težke ječe.

Književnost in umetnost.

* **Svetišče Bogorodičino na Trsatu u hrvatskom Primorju.** — **Povjest i Marijanski molit-venik**, od Fr. Ivančića. — Cijena prema ukusnom vezu u platnu bez slika 1 krunu, sa slikama i u kužu vezana 2 krune i 2 krune 40 fil., u kosti 3 krune. Poštom 20 fil. po komadu više.

Naposebice: **Povjest Svetišča** 20 fil., uvezana bez slika 50 fil., sa slikama 70 fil. — **Marijanski molitve-nik** u platno 1 krunu 20 fil., zlatorez 1 krunu 40 fil., poštom 10 fil. više. Ako se više komada naruči, šalje se franco. Kod veće narudžbe 20 po sto popusta. — Čisti dohodak i darovne preplate pribrojiti će se darovima za obnovu istega svetišča Gos-pina.

Slika Marijina na zlatom polju (Blažena Gospa Trsatska), 44 + 54 cm, stoji 1 krunu, poštom 20 fil. više.

Narudžbe prima uprava crkve Marije na Trsatu, zadnja pošta Sušak.

Po svetu.

Speči sodnik. Ruski strekovni list „Pravo“ priobčuje sledeči dogodek: Med branjem obtožnice v neki razpravi zaradi ponarejanja denarja v Stavropolu, naenkrat pokliče nekdo izmed občinstva: „Opozarjam senat, da predsednik spi!“ — Razprava je bila prekinjena in o dogodku so uradno za-bilježili. Ker je predsednik priznal, da je zas-pal, so določili, da se obravnava drugi dan iznova prične

Strast do gledališča. V Berlinu se je zastupila 16letna deklica, ker ni mogla postati gledališka igralka. Dekle je bilo sicer pridno in marljivo, toda enkratni obisk gledališča jo je izpremenil popolnoma. Brala je eno igro za drugo ter pri tem tako za-nemarljivo svoje delo, da so jo morali od-pustiti iz službe. Razni ljudje so ji odsve-tovali, iti k gledališču. Ker ni imela upanja, da bi se ji uresničile želje, se je zastupila.

Menežarija kot darilo. Nena-vadno darilo je dobil turški sultan od abe-sinskega neguša Menelika. Ta mu je namreč poslal dva divja osla, dva leva, ene jagnje, ene divjo kozo, eno podlasico, več nena-vadnih živali in deset slonovih zob.

Velikanska zvezdarna bo naj-brže postal observatorij na Mont Wilsonu v Kaliforniji. V ta namen je dal neki zavod že 700 000 kron, a prve potrebnosti bodo stale same še enkrat toliko. Za ravnatelja tega zavoda je imenovan profesor Hale, naj-imenitnejši solčni raziskovalec, ki je pred kratkim odkril gibanje in sestavo solčne atmosfere. Tudi znani astronom profesor Barnard bo deloval včasih ondi z velikim fotografičnim daljnogledom.

„SLOVENE“

se prodaja

odslej v naslednjih tobakarnah, ozir. trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Čušnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Dolenc Helena, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Ma-rije Terezije cesta 14; Kališ Alojzij Jurči-čev trg 2; Kanc Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agneza, na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sod-nijske ulice 4; Omejc Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija, Gosposke ulice 11; Sušnik Josipina, Rim-ska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Šoukal Fran, Pred škofijo 12; Tenente Rud. Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Flori-janske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Ja-koba trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Na Bohinjski Bistrici: Mio Grobrotek, trg. V Celovcu: Josip Sowa, prodaja časnikov. V Cerkljici: Ivan Lavrič, trgovec.

V Gorici: Jos. Schwarz, Šol. ulice 2.

V Hrenovicah: Štefan Dužnik, trgovec.

Na Hrušici pri Jesenicah: Katarina Krivic.

V Idriji: Valent. Treven, trgovec, 102

Na Javorniku: Leopold Zorč, trgovec.

V Št. Jerneju! Fran Novosel, trgovec.

Na Jesenicah: Adela Baloh.

V Kamniku: Fran Šubelj, trgovec, 39.

V Kranju: Karol Florian, knjigotržec.

V Kropi: Ignacij Ažman, trgovec.

V Leskovcu pri Krškem: Franc Starec, trgovec.

V Litiji: Oroslav Bric, pekovski mojster.

V Logatcu: Maks Japelj, trgovec.

V Novemestu: J. Krajec nasl., knjigo-tržnica.

V Postojni: Helena Orešek, trg., 76.

V Radovljici: Oton Homan, trgovec.

V Ribnici: I. J. Vendelin Stare, trgovec.

V Sodražici: Marija Krnc v Kmet. društvu.

V Spod. Šiški: Maks Lavrenčič, trgovec, 3.

V Starem trgu pri Rakeku: Ivan Turk (konsumno društvo).

V Škofjiloki: Janez Potočnik.

V Št. Petru na Krasu: Fran Novak.

V Trnovem, Notr.: Franc Cvetnik (kme-tijsko društvo).

V Trstu: Mih. Lavrenčič, Piazza Caserma 1

V Vipavi: Fran Silvester, trgovec.

Na Vrhniki: Franciška Opeka, trgovina.

Na Zidanem mostu: Mary Peterman, ko-lodvor.

la mast

1 kg 78 v poljubni množini razpošilja franko 688 (29-7) Lad. Urban i dr. Praga-Žižkov.

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznic, mlatilnice, čistil-nice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega izdelka ter samokol-nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, po-cinkane, asfaltirane in svinčene oeevi za napeljav-e vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, na-kovale, privijake, žage, kotle za klajo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski maveo. Mizarstvo, tesarsko in ključavničarsko orodje ter vse druge v železno stroko spada-jooe predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-676 52—52 cerijskega blaga.

Odlikovan

z zlato medaljo

na razstavi v Parizu l. 1904.

Dragotin Puc

tapefnik in preprogar

Dunajska oesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete lastnega izdelka, 884 48

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarске zadruge v St. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan
z zlato kolajno in
častno diplomu
v Parizu.

603 104—9

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Preklic.

Vse razžaljive besede, katere sem go-voril proti gospodični Franciški Komatar in sem razžalil gospodično Angelo Šuštar, smatram kot neutemeljene in jih prekličem, kar naj gospodična Angela Šuštar vzame na znanje.

Ljubljana, 17. aprila 1905.

Z uljudnim spoštovanjem

790

Alojzij Kranjc.

2 učenca

za kovaški obrt, za pod-kovstvo in vozove

sprejme takoj Kristijan Batič v
Kranju. 786 3—1

Prostovoljna javna dražba,

na katerej se bodeta prodajala dva
konja, stara po sedem let, vršila
se bude

v sredo, 19. t. m. ob 9. uri dopoldne
na dvorišču hiše št. 6 na Marije Te-rezije cesti.

Gabriel Thaler.

787 2—1

Radi

izredno prenapoljenega skladišča prodajam vse blago pod lastno ceno:

Obleke za gospode, dečke in otroke

iz najmodernejšega blaga in najlepše prirojene. Izvirni angleški porvšniki in športne suknje najnovejših modnih barv, kakor tudi angleški modni telovniki od 3 K naprej. 733 6-2

Istotako velika izbira klobukov in slamnikov, srajc in kravat.

Damske volnene obleke

najnovejša fačone že od 10- K, kakor tudi jopiči, paletoti, mantile, plašči, krila, bluze najnovejšega kroja po čudovito nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana.

Velikozalogo absolutno zajamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45 in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega. 1731 27

V zalogi je tudi tropinsko žganje. Zadruga pri večjih naročilih izjemne cene.

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Hlodov

vsake vrste, kakor dolžine in od 20 cm. naprej debelosti

kupi se

proti takojšnji gotovini, začeni od 20. t. m. — Povabi se torej vse napravitelje hlodov, kakor tudi posestnike gojzdov, naj se obrnejo s pismono ponudbo za kolikor si bode blaga na trdko 255 b (12)

Anton Deghenghi v Ljubljani.

„Katoliška bukvarna“

v Ljubljani.

715 2

Za Šmarnično opravilo:

Kerčon, Salve Regina ali razlaganje molitve „Češčena bodi Kraljica“. Usnje s poštino K 2'20.

Kerčon, Marija podoša pravice. Šmarnice. Usnje s poštino vred K 2'20.

Godec, Nove lurske šmarnice. Francoski spisal Henrik Lassere. Usnje s poštino vred K 2'20.

P. Ladislav, Šmarnice. Marijine čednosti in dobrote (usluge) po Patisu in Schepersu. Usnje K 2'20.

P. Hattler — P. Ladislav Hrovat, Šmarnice. Premišljevanja o Srcu Marije. — Platno K 2'—.

Volc, Marijav predpodbah in podobah, Šmarnice. Usnje K 2'20, zlata obr. K 2'60.

Navedene Šmarnice se dobijo v „Katoliški bukvarni v Ljubljani, kakor tudi v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Dalje priporočamo:

Hattler, Der Mai-Monat. Der Verehrung des reinsten Herzens Mariä gewidmet. Platno s poštino vred K 2'60.

Der Marienmonat von Ars. Betrachtungs- und Gebetbuch. Aus dem Französischen übersetzt und mit einem Gebetsanhang vermehrt von Pfarrer Benedikt Bury. Platno s poštino vred K 3'20. — S podo blaženega župnika iz Ars „Vianney“. V šmarnično berilo je vpleten tudi živopis tega pobožnega duhovnika.

Freund, Die Marienverehrung. Mai-Monatspredigten. S poštino K 2'60.

Diesel, Maria, der Christen Hort. Predigten über die hochgebenedeite Mutter des Herrn. 2 zvezka K 9'60.

Zanesljivo in pošteno

deklet vajeno hišnih opravil se sprejme po dogovoru v službo.

Prednost ima izvežbana v šivanju.

Kje, pove iz prijaznosti upravništvo Slovenca.

745 3—3

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

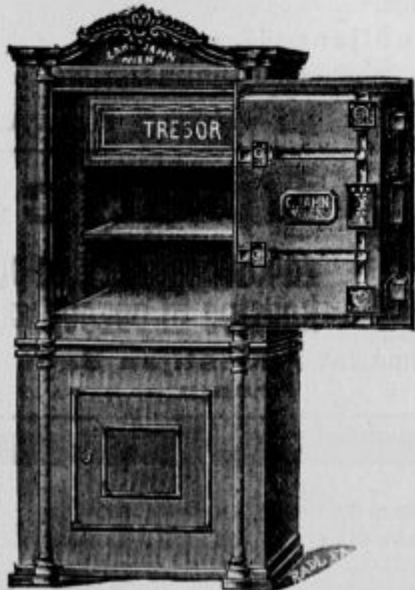
Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n. M.

Zaloga pri

Anton Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52—51

Parni stroj in kotel

se poceni proda pri

A. Petrin-u

785 3—2

v Ljubljani, Hrenove ulice 8

Več delavcev se išče

v kamnolomu

v Podpeči pri Borovnici.

Povpraša naj se pri Jožefu Svete istotam. 769 2—2

Dobro znana, stara

gostilna

na Dolenjski cesti

763

se odda

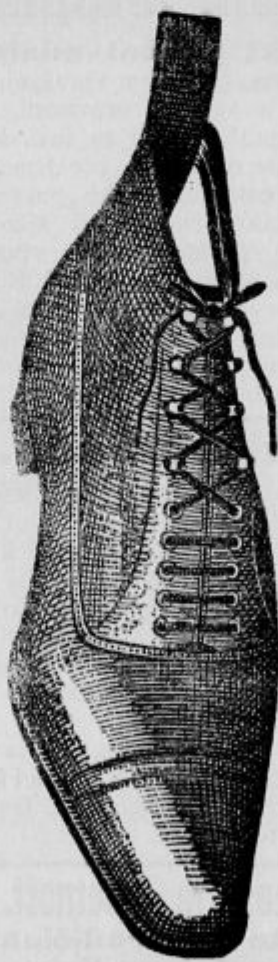
3—3

s 1. majem v najem.

Poizve se v pivovarni Auer.

695 3

Po celem svetu znani so naši čudovito po ceni čevlji.

Moški štiljetni, trpežni,

s čepico par gld. 2 90

Moški čevlji na tra-

kove, trpežni in eleg. „ „ 3 25

Damski čevlji na tra-

kove, lični in trpežni „ „ 2 90

Damski čevlji na tra-

kove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1 80

Otroški čevlji na tra-

kove, črni in barvani, solidni in praktični . „ „ 1 —

Specialiteta: Goodyear svetovno blago.

Alfred Fränkel

komanditna družba.

prodaja izdelke najpomembnejše tvornice za čevlje v monarhiji.

Podružnica v Ljubljani le v Spital. ulicah 9.

Zastopnica: Josipina Herrisch.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Promene za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150—42